

KERK IN DE STEIGERS

met een oude kerk naar een nieuwe tijd

Profetie en prognose

Je moet maar durven: een toekomstbeeld schrijven in een jubileumbundel. De voorgaande hoofdstukken zijn gebaseerd op onderzoek, interviews en historische bronnen. Dat zal allemaal wel kloppen. Ook als een lezer 20 of 50 jaar later deze bundel openslaat zullen die hoofdstukken nog wel 'waar' zijn. Maar dezelfde toekomstige lezer (die ik hierbij hartelijk groet vanuit 2007) kan bij de lezing van *dit* hoofdstuk zijn of haar wijze hoofd schudden en mompelen: hij zat er helemaal naast. En als u dan het nuchtere devies van Mozes hanteert - 'als een profeet zegt te spreken in de naam van de Heer, maar zijn woorden komen niet uit en er gebeurt niets, dan is dat geen profetie van de Heer geweest' (Deut. 18:22) - dan val ik door de mand als 'valse profeet'.

Maar een profeet wil ik niet zijn in dit verhaal. Een profeet zegt namens God te spreken en zegt de gebeurtenissen - uit het verleden, in het heden of in de toekomst - door Gods ogen te beschouwen. Ik durf niet te zeggen dan ik dat kan. En ook wil ik geen voorspellingen doen, want op grond waarvan zou ik dat kunnen? Veel voorspellingen zijn niets anders dan prognoses die worden gedaan op basis van doorgetrokken lijnen uit het verleden. Maar wat doe je dan anders dan een verleden in de toekomst werpen? Niets nieuws onder de zon.

'I have a dream'

Nee, ik wil niet voorspellen of profeteren, ik wil hardop dromen. Laat de toekomst maar oordelen of het dromen zijn die voorspellend of visionair bleken te zijn. De dromen die ik beschrijf komen voort uit een diep verlangen om voluit kerk te zijn in deze tijd. En de nadruk mag dan op beide vallen: *voluit* kerk zijn en *voluit* in deze tijd! Dat vraagt om een voortdurende bezinning op de bron van ons kerk-zijn

en dat vraagt tegelijk om een open vizier naar de wereld. Dat is een voortdurend proces want ons begrip van het wezen van de kerk wordt mede bepaald door wie wij zijn en hoe wij denken en ons begrip van de wereld om ons heen wordt mede gekleurd door hoe wij de bijbel lezen. Dromen over de toekomst van de kerk van Siddeburen is dus vooral een tijdsbeeld van de kerk van Siddeburen in 2007.

Dromen heten wel eens bedrog te zijn. Maar dat geldt lang niet voor alle dromen. Er zijn ook dromen die scheppende kracht blijken te hebben. Hoe onrealistisch leek de droom van Martin Luther King - *'I have a Dream!'* Hij droomde van een wereld waar zwarten en blanken naast elkaar in vrede leven en waarin slavernij en uitbuiting voorbij zijn. En het gebeurde! Nee, noch discriminatie noch uitbuiting is definitief uitgebannen maar miljoenen mensen mochten de werkelijkheid ervaren van een wereld waar deze man van droomde en in geloofde. *'I have a dream'* - het was een droom met scheppende kracht!

Want dat is de kracht van dromen die scheppende kracht hebben: het geloof. Geloof is niet 'het zekere voor het onzekere nemen', geloof is niet 'baat het niet, het schaadt ook niet' - nee, geloof is: het er op wagen! Geloof is *handelen* naar de droom, *leven* naar de droom, zelfs in de onzekerheid, zelfs als het schaadt. Als Jezus zijn leerlingen oproept vooral 'het Koninkrijk van God te zoeken', zegt hij er in één adem achteraan: '... verkoop je bezittingen en geef aalmoezen' (Lucas 12:33). Anders gezegd: 'Zoek het Koninkrijk van God en leef alsof het al aangebroken is'. En dan gebeurt het wonder: waar zo het Koninkrijk gezocht, geloofd en geleefd wordt, daar breekt het aan: '... want jullie Vader heeft jullie het Koninkrijk willen schenken' (12:32).

Een harde werkelijkheid

Als we om ons heen kijken in de kerk van Siddeburen anno 2007, dan lijkt er weinig reden om te dromen. In de afgelopen 25 jaar is de kerkgang meer dan gehalveerd. Zaten in 1985 de ochtenddiensten nog vol en werden de middagdiensten nog goed bezocht, in 2007 is de middagdienst al lang afgeschaft en mag een dominee blij zijn met een half gevulde kerk op zondagochtend. Jongeren zijn er bijna niet meer in de kerk. Kinderen van de basisschool komen nog mee als de ouders nog gaan. Daarna verdwijnen velen snel uit het zicht. En ook de ouders zelf komen steeds minder vanzelfsprekend naar de kerk. Het zijn vooral de ouderen die de kerk nog vullen.

Deze achteruitgang heeft zijn gevolgen. Voor het eerst in haar geschiedenis kan de kerk van Siddeburen niet meer een fulltime predikant betalen. De kerkenraad kent voortdurend open vacatures. Jeugdclubs, catechese en GJV bedelen bij het kleiner wordende groepje ouders om hulp – niet zelden tevergeefs. Teruglopende ledenaantallen betekent ook beperking van financiële middelen. Het zijn waarnemingen die niet lijken te passen in een feestbundel en evenmin in een artikel dat wil gaan dromen over de toekomst - maar het is een realiteit waar we niet omheen kunnen: er lijkt geen reden om nog te denken aan een 200-jarig bestaan van de kerk.

Siddeburen staat hierin niet op zichzelf. Allerwegen worden deze waarnemingen gedaan binnen de nieuwe Protestantse Kerk in Nederland (PKN) waar de Gereformeerde Kerk van Siddeburen sinds haar oprichting in 2004 deel van uitmaakt. Deze situatie stelt de voorganger van een plaatselijke gemeente voor een steeds lastiger taak: hij of zij heeft een steeds ouder en grijzer ledenbestand terwijl tegelijk steeds harder de roep klinkt om begrijpelijk en aantrekkelijk te zijn voor jongeren. In een tijd waarin de ouderencultuur en de jongerencultuur (en de vele culturen die daar tussen liggen) ver uit elkaar liggen, bezorgt het de pastor een spagaat die lang niet iedereen goed bekommt. Ook ik voel deze welhaast onmogelijke taak soms als een last.

Dromen van vertrouwen

Maar dat alles neemt niet weg dat er reden is om hoopvol en verwachtingsvol te zijn. In de kerk scharen we ons rond een geopende bijbel en daarin lezen we de verhalen van God met zijn volk. Zondag op zondag worden ook hier in Siddeburen de woorden uitgesproken dat onze hulp is in de naam van de HEER die nooit de werken van zijn handen loslaat. Een kerk mag dan een groep mensen zijn - het is beslist niet alleen mensenwerk. Ik herhaal wat ik al schreef: dat het Koninkrijk van God gegeven wordt als mensen daar 'boven alles' naar gaan zoeken, raakt aan het wonder van de Geest. En dat zijn de grootste woorden die je bij de kerk kunt roepen: de kerk als woning van de Geest en als bouwplaats van de Geest van God!

Dat vertrouwen geeft ons in 2007 de moed om te dromen en te werken. En daarom geven we het kerkelijk seizoen dat volgt op dit Jubileum de ambitieuze titel mee: 'Kerk in de Steigers' met de ondertitel: 'bouwen aan een kerk die het waard is'. Het laat zien hoe wij kerk willen zijn in 2007, hoe wij onszelf een plek geven tussen

een lange en rijke geschiedenis - wij zijn niet de eersten en niet de enigen die in Siddeburen de bijbel openslaan! - en een hoopvolle toekomst.

In die spanning zijn we kerk: tussen geschiedenis en toekomst, tussen voorgeslacht en nageslacht. Met het jaarthema 'Kerk in de steigers' willen we laten zien dat we onze verantwoordelijkheid nemen. Wat we hebben ontvangen is het waard om door te geven en daarom gaan we daar serieus mee aan het werk. Maar tegelijk constateren we: ons kerk-zijn is wel aan onderhoud toe, hier en daar zelfs aan grondige renovatie. We plegen geen 'nieuwbouw' en we schrijven ook het oude niet af. Een kerk die in de steigers staat is een kerk die het waard is om aan te bouwen. Sommige dingen moeten vervangen worden, andere dingen moeten juist hersteld worden. Een 'kerk in de steigers' verbindt het waardevolle van het verleden met de uitdagingen van de toekomst.

Leven is verandering

Alles wat leeft is aan verandering onderhevig. Groeien en bloeien, baren en sterven, rijpen en kiemen, het is allemaal verandering. Van Dale omschrijft leven als volgt:

'het complex van eigenschappen en functies van een organisme, zoals voortplanting, stofwisseling, groei en reageren op de omgeving, dat er voor zorgt dat het organisme blijft voortbestaan'

Leven is dus de manier waarop een organisme zijn eigen voortbestaan organiseert. In de filosofie komen we een begrip tegen dat die gedachte verder uitwerkt: de '*autopoïësis*'. Leven wordt dan omschreven als het vermogen om zich teweer te stellen tegen dood, chaos, ontbinding. Alles wat er is heeft de neiging uit elkaar te vallen - 'de tand des tijds' noemen wij dat -, chaotiserende en ontbindende machten zijn er alom. Ook in ons lichaam worden voortdurend cellen afgebroken, bijna geen cel in ons lichaam is dezelfde als 7 jaar geleden. Leven is dus het vermogen om materie steeds weer opnieuw te organiseren, zodat iets blijft bestaan

Je zou kunnen zeggen dat een 150-jarig bestaan van een kerk het bewijs is dat er een levende kerk is. Er zijn immers voortdurend zaken die haar bedreigen: onverschilligheid en ongeloof, gemakzucht en weelde, onderlinge ruzie en kerkverlating, traditionalisme en het onvermogen eigentijds te zijn... het zijn allemaal invloeden die de kerk hadden kunnen laten verdwijnen. Maar dat gebeurde niet! Steeds weer herpakt de kerk zich, steeds weer ziet ze op tijd de

bedreigingen en uitdagingen en verandert ze. Dankzij voortdurende verandering blijft een kerk levend. En het leven is de impuls die haar steeds weer laat veranderen. Dat mag gezien worden als dynamiek van mensen, maar evengoed als het werk van de Heilige Geest.

Dan geldt dat ook voor ons eigen tijdsgewricht: wil blijken dat de kerk van Siddeburen anno 2007 een *levende* kerk is, dan zal ze moeten blijven veranderen. De snelle terugval in ledental en kerkbezoek maken dat in onze jaren eens te meer duidelijk. Het zijn de ontbindende machten van vandaag. Maar een kerk die verandert, leeft en een kerk die leeft mag vertrouwen op de overwinning op de ontbindende macht van de dood. Dat is Opstanding, dat is Pasen! Leven in de kracht van de Opstanding betekent opstaan, op weg gaan, durven, veranderen. Die veranderingen zullen heel het kerkelijk leven raken: de organisatie en de viering, de plaats van jongeren in de kerk en de plaats van ouderen, de muziek en de aankleding van de kerk, de taal en ... misschien zelfs de inhoud.

Ik droom van een kerk

Ik droom van een kerk die niet alleen op zondag een uurtje open is maar van een kerk die 7 dagen in de week een plaats kan zijn van ontmoeting, bezinning en verstillig. Een plaats waar mensen in de stilte van de kerk kunnen bidden, huilen, hopen, verwachten; waar een kaars aangestoken kan worden, waar een bijbel open ligt en waar iemand aanspreekbaar is.

Ik droom van een kerk waar mensen worden geraakt door het Evangelie, waar mensen in beweging komen. Een kerk waar het woord geloven niet wordt geassocieerd met moeilijke dogma's en strenge regels maar met liefde, hoop, vrede, recht - oog voor het kwetsbare, zorg voor het leven, rentmeesterschap in rijkdom en armoede. Dat is geen lieve, zoete kerk waar mensen vrijblijvend en onveranderd in en uit kunnen lopen maar een kerk die ernst maakt met de roep om het Koninkrijk van God te zoeken en waar mensen zich gezien en aangesproken weten op de hoge roeping om voor Gods aangezicht te leven! Ik droom van een kerk die van betekenis kan zijn in haar eigen dorp, waar mensen kunnen schuilen en niet tevergeefs aankloppen voor hulp en raad. Een kerk die biddend en werkend de liefde van God wil tonen op verstaanbare wijze.

Ik droom van een kerk waar mensen hun eigen plaats kunnen innemen. Er zijn mensen met een baan, een gezin, een volle agenda en veel verantwoordelijkheden. En er zijn mensen met tijd en ruimte voor grotere inzet. Ik droom van een kerk

waar beiden volwaardig lid zijn en tegelijk vorm kunnen geven aan hun verschillende toewijding. Ik zie mensen die - misschien wel door de kerk vrijgesteld! - dagelijks in de nabijheid van de kerk zijn en daar ochtend- en avondgebed kunnen bidden, die gastheer en gastvrouw kunnen zijn, aanspreekpunt van de kerk in het dorp. Misschien een huiskamer waar jongeren en ouderen elkaar kunnen ontmoeten en waar eenzaam aanspraak vinden of een tegenspeler voor een spelletje schaak. Anderen zetten zich wekelijks in of slechts incidenteel. Maar samen weten zij zich gemeente en ontmoeten elkaar in de zondagse eredienst.

Ik droom van een kerk die weet wat vieren is. Een kerk die put uit haar rijke traditie van liederen en symbolen en open staat voor wat de eigen tijd aanreikt. Een kerk die weet wat kwaliteit betekent en dat vertalen kan in verzorgde liturgie die open is naar jong en oud. Een kerk die zo is ingericht dat liturgie beweeglijk kan worden en een kerkdienst echte ontmoeting kan worden: ontmoeting met God, met jezelf en met de ander. Een kerk die de statische preekstoel heeft ingewisseld voor een liturgisch hart, een kerk waar niet het orgel als enige instrument gehoord wordt. Ik droom van een kerk die de talenten en gaven van al haar leden weet te zien en in te zetten.

Ik droom van een kerk die modedurft te zijn zonder overgeleverd te zijn aan de waan van de dag. Die de tekenen van de tijd verstaat en niet aarzelend en waarschuwend achter ontwikkelingen aanloopt maar actief of zelfs proactief daar op reageren kan. Een kerk die jonge mensen voluit een plek in haar midden gunt en kan luisteren naar hun vragen. Een kerk die open communiceert met haar eigen leden en met haar dorpsgenoten, waar verborgen agenda's en achterkamertjes niet bestaan maar waar tegelijk vertrouwen en veiligheid niet worden verkwanseld. Een plek van licht en lucht, van muziek en stilte, van aandacht en beweging.

Ik droom van een kerk die zo gestalte wil geven van het Koninkrijk van God, het Koninkrijk waarvan Jezus droomde en waarvoor hij leefde. Het Koninkrijk waarvoor Jezus sterven wilde en dat met zijn dood niet voorbij was. Het Koninkrijk dat bestaat bij de gratie van leven door de dood, het geheim van de opstanding.

Ik droom van een kerk ...

De horizon en het pad

Noem het een horizon, noem het een vergezicht, een visie - een plan kan het niet zijn en ook geen blauwdruk. Bovendien zal niet iedereen hetzelfde dromen! Maar wie een vergezicht ziet, zet een stap om beter te kunnen zien - en dan nog een stap... een visie zet mensen op weg, lokt mensen uit de tent van het bekende, nodigt uit om op weg te gaan. Hoe het pad zal lopen weten we niet. Wat dat betreft mogen we ons verbonden weten met aartsvader Abraham. Het enige wat hij zeker wist was wat hij verlaten moest: 'Trek weg uit je land, verlaat je familie, verlaat ook je naaste verwanten en ga naar het land dat ik je wijzen zal' (Genesis 12: 1). Meer wist hij niet: onderweg zou de HEER het hem wijzen ...

Zo zullen ook wij op pad gaan. We worden door kerkverlating en verlies aan betekenis weggeroepen bij het bekende. 'Als je doet wat je altijd doet, krijg je wat je altijd krijgt.' We moeten op pad, we moeten vertrouwen dat de Heer ons het land wijst. Misschien is het de droom, het vergezicht dat ons richting geeft. Maar wat we onderweg tegenkomen weten we niet. Alleen wie op weg gaat zal het ontdekken.

Op 7 juli 2007 (men leze: 07/07/07!) gingen 60 leden van de Gereformeerde Kerk op pad voor een Pelgrimstocht naar Wittewierum waar ooit een missionair klooster stond. We gingen op pad uit een verlangen om in beweging te komen, om zichtbaar te maken dat we onderweg zijn. We gingen op zoek naar onze wortels, terug naar het verleden, terug naar de oude kloosterstenen in Wittewierum. Maar we gingen ook op weg naar de toekomst: waar brengt het ons, nu we eenmaal de kerk uit zijn gelopen, de 'Weg van de Kerk' zijn gegaan? We hebben slechts de eerste stappen gezet!

De vraag is dus: wat zijn de eerste stappen? Nee, ik zal niet, zoals mijn voorganger ds. Reijenga in 1911 deed, meteen voorstellen tot de bouw van een nieuwe kerk of tot ingrijpende verbouwingen. Maar wel wil ik voorstellen snel te werken aan een andere uitstraling. Wie nu het kerkgebouw bezoekt proeft de sfeer van 20 of 40 jaar geleden. Wie in 2007 een kerkdienst bezoekt zal geen grote verschillen merken met de jaren '70 van de vorige eeuw. In een tijd waarin alles razendsnel verandert leidt dat tot een breuk. Wil de kerk van betekenis zijn in deze tijd dan zal ze er ook moeten uitzien als een kerk van deze tijd.

Concreet betekent dat: werken aan alles wat sfeerbepalend is: de entree van de kerk, de ontvangst van bezoekers, de uitstraling van alle publicaties, de

communicatie intern en extern. Wie denkt dat deze zaken randverschijnselen zijn, vergist zich. Het heeft te maken met de plicht tot verstaanbaarheid. Het is ten slotte Paulus zelf die de verstaanbaarheid tot zijn levenstaak maakt:

Vrij als ik ben ten opzichte van iedereen, ben ik de slaaf van iedereen geworden om zo veel mogelijk mensen te winnen. Voor de Joden ben ik als een Jood geworden om hen te winnen. Ikzelf sta niet onder de Joodse wet, maar toch heb ik me eraan onderworpen om hen die er wel onder staan te winnen. En voor hen die niet onder de Joodse wet staan, ben ik als iemand geworden die de wet niet heeft, om hen te winnen. Dit betekent niet dat ik de wet van God heb losgelaten, maar dat ik mij heb onderworpen aan de wet van Christus. Voor de zwakken ben ik zwak geworden om hen te winnen. Ik ben voor iedereen wel iets geworden, om in elke situatie althans enkelen te redden. Ik doe alles voor het evangelie om ook zelf aan de beloften ervan deel te krijgen. (1 Korinthe 9: 19-23)

Wij zullen voor de moderne mens een moderne kerk willen zijn om 'zoveel mogelijk mensen te winnen'. Wie suggereert dat het Koninkrijk van God vooral op een gereformeerde kerk uit de jaren '50 of '80 van de 20^e eeuw lijkt heeft Paulus niet begrepen. Er moet ons alles aan gelegen zijn om een herkenbare, verstaanbare en eigentijdse kerk te zijn - 'Ik doe alles voor het evangelie om ook zelf aan de beloften ervan deel te krijgen', zegt de apostel.

Partizanen van het Koninkrijk

‘Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst’, zo wil het spreekwoord. En dat is waar. Het zijn immers de tieners van vandaag die de dominees, ouderlingen, managers en arbeiders van morgen zullen zijn. Maar wie zegt ons dat de jongeren van nu zich nog zullen inzetten voor de kerk van morgen? Misschien besluiten ze wel anders en sluiten ze de tent. De recente geschiedenis leert ons een harde les: veel jonge gezinnen verdwijnen uit de kerk. Ze lijken te denken: ‘waarom zouden we ons nog inzetten voor de kerk? – de kerk is iets van het verleden, niet voor de toekomst; goed voor mijn ouders en grootouders maar niet meer voor mij of mijn kinderen...’

Het laat zien dat we het spreekwoord pas op waarde kunnen schatten als we het ook omdraaien: ‘Wie de toekomst heeft, heeft de jeugd’. Alleen als zij zien en begrijpen dat de kerk – als werkplaats voor het Koninkrijk van God – voor *morgen* en *overmorgen* van belang is dan zullen ze *vandaag* zich daar aan willen verbinden. Zoekend naar de eerste stappen op weg naar de kerk van de toekomst vinden we hier twee vragen: (A) kunnen wij laten zien en voelen dat de kerk werkelijk van belang is? En (B) kunnen wij jonge mensen werkelijk een plek

bieden in ons midden. De antwoorden op deze twee vragen lijkt ons te brengen bij de eerste stappen die we kunnen zetten op het onzekere pad naar de toekomst.

Hoe laten wij het belang van de kerk zien? Hoe ervaren we zelf het belang ervan? Het is een essentiële vraag in dit tijdsgewricht. Wat *on-belang-rijk* is zal niet stand houden! Vroeger werd het belang van kerk en geloof veelal benoemd met een beroep op 'eeuwige waarheden'. De bijbel immers vertelde ons hoe de wereld werkelijk in elkaar zit en wie dat eenmaal wist kon daaruit zijn of haar conclusies trekken. Het belang was: redding van de eeuwige straf en de kennis die daarvoor nodig was. En eerlijk is eerlijk: zo is het evangelie voor iedereen en altijd van belang. Je kunt je er alleen tot eigen (eeuwige!) schade van afwenden. Wel blijft het vreemd dat zaken van zo groot belang nog maar zo weinig mensen lijkt te boeien.

In het Evangelie komen we een andere geluid tegen: Jezus die zijn leerlingen oproept tot navolging en die hen wijst op het Koninkrijk van God: dat moeten ze zoeken! En in de ontmoeting met de Opgestane worden ze op pad gestuurd om te vertellen van en te leven uit dit Koninkrijk! Daarmee is geloven in de kerk niet meer alleen een persoonlijke zoektocht naar zielenheil, maar vooral de gezamenlijke ontdekkingsreis naar een *andere wereld*: een wereld van recht en liefde, van vrede en heil - het Koninkrijk van God. Christenen zijn 'partizanen' van God die in een vijandige wereld tekenen van bevrijding en vrede willen vestigen. Dat is het belang van geloven.

Wie de kerk ziet als een verzetgroep, als vooruitgeschoven post, als voorbode van het Koninkrijk, zal steeds blijven zoeken naar de tekenen van het heil. Dat vraagt twee dingen. Allereerst (1) een diepe verbondenheid met God, met Jezus, met de bijbel. Door steeds weer de verhalen van het volk van God en de woorden van Jezus en de vermaningen van Paulus te lezen en te herlezen, worden we gevormd tot... navolgers van Christus. Maar het vraagt ook (2) een open vizier en een open hart. In de ontmoetingen van het leven vinden we de dingen die we moeten doen. Dat vraagt 'lef' (wat in het Hebreeuws 'hart' betekent), creativiteit, verbondenheid met elkaar. De bijbel geeft ons geen uitsluitsel over de keuzes die we dan moeten maken maar vormt ons tot mensen die kunnen kiezen – met het oog op het Koninkrijk.

Ruimte voor Jongeren

In die zoektocht naar het Koninkrijk kunnen jongeren voluit hun plaats innemen. Jezus was zelf een jonge man en vond navolging bij zijn leeftijdsgenoten. Bovendien stelde hij kinderen als voorbeeld voor de ouderen. Ook vandaag (en morgen!) zijn jongeren nodig in de verzetstrijd tegen onrecht en geweld. Ook vandaag mogen jongens en meisjes zich aansluiten bij de Partizanen van het Koninkrijk! Zij zien kansen en mogelijkheden die de ouderen niet zien en omgekeerd!

Toch stuiten we in de praktijk op een grote ‘maar’: de kerk lijkt vaak helemaal niet op de beelden die we hiervoor schetsten maar eerder op een ‘genootschap ter instandhouding van oude kerkelijke gebruiken’. Er klinkt wel een klacht over het wegblijven van jonge mensen maar de bereidheid om hen en hun kinderen voluit een plek te geven in de gemeente is nogal eens klein gebleken. Wie samen met alle generaties kerk wil zijn zal ook voor al die generaties ruimte moeten scheppen. In de situatie van de kerk van 2007 betekent dat vooral: ruimte scheppen voor de jongen mensen! Ouderen zullen moeten inleveren – sommigen met vreugde, anderen met tegenzin – maar ik vertouw erop dat het meer dan de moeite waard is: we zullen weer kerk van alle generaties kunnen zijn!

Ruimte zal moeten worden gegeven en ruimte zal moeten worden ingevuld. Ook voor jongeren zal het wennen zijn dat ze serieus genomen worden. Misschien deinzen ze wel terug als ze zich realiseren dat de ruimte die ze krijgen ook verantwoordelijkheid schept. Ruimte in de eredienst om een eigen liedkeuze te maken, om invulling te geven aan liturgie, om avondmaal mee te mogen vieren. Ruimte om onderwerpen aan te reiken, vragen te stellen en naar antwoorden te zoeken. Ruimte in de organisatie om mee te beslissen en voorstellen te doen. Ruimte om te beheren, te bouwen en te organiseren. Nee, de kerk zal niet langer vrijblijvend kunnen zijn maar een beroep doen op keuze en verantwoordelijkheid. Het is te hopen dat ouderen en jongeren daarin elkaar weer zullen ontmoeten en dat er geen scheiding ontstaat tussen een ouderenkerk en een jongerenkerk.

Tot besluit

Een Jubileum nodigt uit om achterom te kijken – en dat hebben we gedaan. Dankbaar en blij, maar ook bezorgd en bedroefd. Dit Jubileum heeft ons ook uitgenodigd om vooruit te kijken: hoe zorgen we ervoor dat er over 50 jaar weer een reden is voor een Jubileum? Ik heb proberen te beschrijven hoe we er nu bij

zitten als kerk. Ik heb gedroomd over een toekomstige kerk. Ik heb met u gezocht naar de eerste stappen op weg naar die toekomst. Het is geen vrijblijvend verhaal geworden – het doet een appel op u en op mij. Zullen we op weg gaan? De Heer zij met ons!

Ik zal in mijn huis niet wonen
ik zal in mijn bed niet slapen
ik zal mijn ogen niet dichtdoen
ik zal niet rusten, geen ogenblik,
voordat ik heb gevonden
een plek waar Hij wonen kan,
een plaats om te rusten voor Hem
die God is, de enige ware.

Ik zal in mijn huis niet wonen
ik zal mijn ogen niet dichtdoen
ik zal niet rusten, geen ogenblik
ik mag versmachten van de dorst
tot ik gevonden heb
een plek waar de doden leven
een plaats waar recht wordt gedaan
aan de verworpenen der aarde.

(Bij Psalm 132: 3-6)

HUUB OOSTERHUIS

Boele P. Ytsma, pastor
Siddeburen, 9 september 2007